

Kohti oman näköistä elämää

UOMAn ja Pesäpuu ry:n yhteinen
jälkihuollon siirtymien
kehittämisaamupäivä 9.10.2020

ALUKSI

Tämän raportin sisältö on kasattu UOMAn ja Pesäpuun yhteisestä kehittämisaamupäivästä 9.10.2020 Lahdessa. Yhteisen työskentelyn tavoitteena oli yhdessä tutkia jälkihuollon siirtymiä UOMAn eri työntekijöiden sekä UOMAn palveluiden piirissä olevien tai olleiden nuorten kanssa.

Aamu aloitettiin yhteisellä aamupalalla, jonka jälkeen työskenneltiin hetki virittäytyen arvojen parissa. Jokainen sai valita tarjolla olevista Arvot – korteista itseään puhuttelevan ja esittäytyä sen avulla muille. Sen jälkeen pohdimme yhdessä UOMAA ja sen näkyviä arvoja. Niistä esiin nostettiin mm. ***asiakaslähtöisyys, vapaus, osallisuus, luottamus, avoimuus, aitous, välittäminen, kannustava, perheenomainen, epäitsekäs ja periksiantamaton.***

Varsinainen siirtymiä koskevia työskentely aloitettiin pienryhmissä, niin että päivässä mukana olleet nuoret olivat omana ryhmänään ja ammattilaiset jakaantuivat erikseen pienryhmiin. Pienryhmien tehtävänä oli pohtia, mikä tekee hyvän siirtymän ja eri toimijoiden rooleja nuoren tukena siirtymässä.

Pienryhmätyöskentelyn jälkeen kokoonnuttiin yhteen vaihtamaan vielä ajatuksia ja lopuksi osallistujat taittelivat itselleen muistoksi perhosen, johon heidän tuli kirjata omia vahvuuksiaan sekä ideoita ja ajatuksia, joita halusi ottaa päivästä mukaansa.

Päivän aikana esiin nousseet ajatukset ja kokemukset on kirjattu ylös tähän raporttiin, jotta niihin voi palata vielä päivän jälkeenkin. Raportin lopussa on tilaa myös omille muistiinpanoille. Kiitämme lämpimästi UOMAn henkilökuntaa onnistuneesta kehittämisaamupäivästä, mutta erityisesti haluamme kiittää rohkeita ja viisaita nuoria, jotka olivat kanssamme työskentelemässä ja jakoivat meille arvokkaita kokemuksiaan sekä toivat esiin tärkeitä näkökulmiaan.

Kaikkea hyvää UOMAn työntekijöille ja nuorille toivottaen,

Hennu ja Mira

Nuoren oikeus tietää oikeuksistaan

Muutos sijaishuollon ja jälkihuollon välillä tulee esiin nuoren itsemääräämisoikeuden kasvamisena. Jälkihuollossa nuorella on vahvempi oikeus määrittää tuen tapoja ja sisältöjä, joita hän tarvitsee ja haluaa ottaa vastaan.

Riittävä aika on keskeistä jälkihuollon siirtymän valmistelussa. Keskusteluissa nostettiin esiin, että olisi hyvä olla vähintään vuosi sosiaalityöntekijän ja jälkihuollon työntekijän rinnakkaistyöskentelyä. Jotta nuori on valmis ottamaan jälkihuollossa vastaan tukea, hänen kanssa tulee työskennellä jälkihuoltoon liittyvien teemojen kanssa jo sijaishuollossa ja motivoida häntä ottamaan tukea vastaan.

Jotta nuori voi olla motivoitunut ja osallinen omaan jälkihuoltoonsa hänen tulee olla tietoinen oikeuksistaan. Nuorelle kuuluu tieto, mistä jälkihuollossa on kysymys.

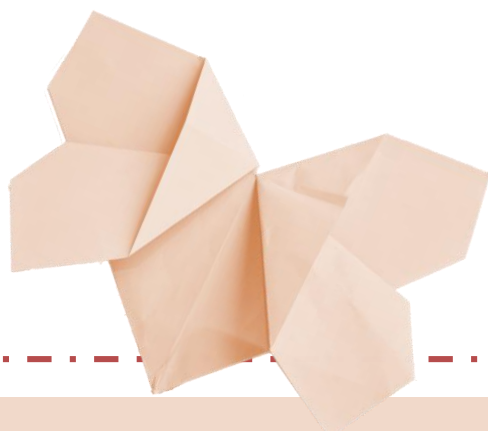
MIKÄ TEKEE HYVÄN SIIRTYMÄN

Yksilöllinen valmistelu:

- ❖ Suunnitelmallisuus
 - ☐ tuen tarpeen selvittäminen
 - ☐ tukiverkon kartoittaminen
- ❖ Tiedottaminen
 - ☐ mahdollisuudet
 - ☐ tuen muodot
 - ☐ oikeudet ja velvollisuudet
- ❖ Nuoren motivointi ja nuoren omien toiveiden huomiointi

Tutustuminen:

- ☐ Uusi sos.tt ja muut uudet työntekijät
- ☐ Uusi elinympäristö/koti
- ☐ Uusi tukiverkosto
- ☐ Mahdollisuus jatkaa yhteydenpitoa

Oman näköinen elämä

Jälkihuollon yhtenä tärkeimpänä tehtävänä on auttaa nuorta löytämään polku oman näköiseen elämään. Nuoren oman näköinen elämä rakentuu hänen unelmiensa ja haaveidensa varaan arjen taitojen ja vahvan tukiverkoston avulla.

Itsenäisen elämän tukipilarina toimivat pysyvyys, vahva tukiverkosto sekä edes yksi ihminen nuoren rinnalla kulkijana tämän itsenäistyessä. Nuoret kaipaavat roolimalleja ja opasta aikuiseen elämään.

Nuoren on usein opeteltava arjen taitoja alusta asti; ruuanlaittoa, pyykin pesemistä, laskujen maksamista.. Omasta hyvinvoinnista, niin henkisestä kuin fyysisestäkin, huolehtiminen on myös tärkeä taito, ja ammattilaisten tuleekin varmistaa, että nuorella on riittävät taidot ja valmiudet siihen.

Omaan elämään siirtyessä taiteillaan vapauden ja vastuun välimaastoissa. Nuoren omaa motivaatiota kantaa vastuuta omasta elämästään tulee vahvistaa. Motivaation avaimina on nuoren haaveiden tukeminen ja itseluottamuksen vahvistaminen, jotta nuori uskaltaa luottaa elämään ja omaan resilienssiinsä.

Ammattilainen voi tukea nuorta seuraavilla tavoilla:

- kuuntelu
- haaveiden tukeminen, itseluottamuksen vahvistaminen
- mielekäs tekeminen ja yhdessä asioiden opettelu
- suunnitelmallisuus, ennakointi, yksilöllisyys
- hyvä ja joustava yhteistyö eri ammattilaisten välillä
- tarjota tietoa vaihtoehtoista ja mahdollisuuksista
- saattaen vaihtaminen jälkihuoltoon ja jälkihuollon jälkeiseen elämään

Nuorten näkemyksiä onnistuneesta jälkihuollosta siirtymineen:

❖ *Tieto – selventää mitä on tapahtumassa*

Asioista kertominen etukäteen esim. itsenäistymisvarat

Työntekijä kertoo, mitä jälkihuolto konkreettisesti tarkoittaa ja selkeyttää, mikä muuttuu

Sosiaalityöntekijä kertoo mahdollisuuksista jälkihuoltoon liittyen

❖ *Tutustuminen – rakentaa luottamusta*

Mahdollisuus tavata jälkihuollon työntekijöitä etukäteen

Tukihenkilöön tärkeä tutustua jo ennen siirtymää, tukihenkilön on oltava välittävä, jotta luottamus rakentuu

❖ *Turvallisuus - Joku pysyvä luotettava henkilö*

Tärkeää tuntea useampia työntekijöitä

Yhteydenpitoa omiin läheisiin tuetaan

On useampi henkilö, jolle puhua

❖ *Tuki – Huolehtiminen ja käytännön asioissa auttaminen*

Asunnon etsiminen

Talouden suunnittelussa auttaminen

Voi laittaa viestiä, jos on mokannut

Autetaan hankalissa tilanteissa

Kysytään, onko kaikki hyvin

Potkitaan perseelle, arjessa aktivointi

Kerrotaan, että voi laittaa viestiä

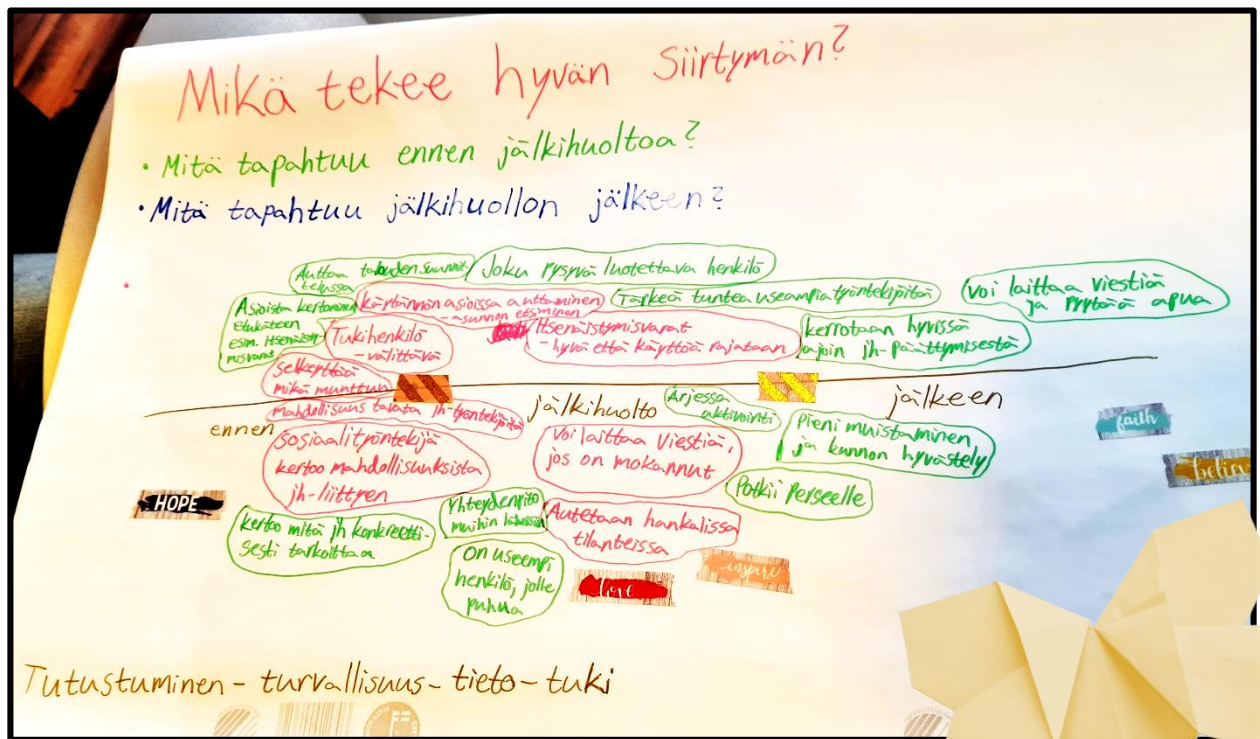
❖ *Jälkihuollon jälkeen*

Kerrotaan hyvissä ajoin jälkihuollon päättymisestä

Pieni muistaminen ja kunnon hyvästely jälkihuollon päättyessä.

Voi laittaa viestiä ja pyytää apua, myös jälkihuollon päättymisen jälkeen.

Lisätietoa ja luettavaa:

Mielenterveys & hyvinvointi: Sijahuollossa ja jälkihuollossa nuoria mietityttää usein mielenterveyden kysymykset. Lisää nuorten ajatuksia mielen hyvinvoinnista löytyy Mielen hyvinvointi –raportista

<https://pesapuu.fi/wp-content/uploads/2020/04/Mieli-et%C3%A4ty%C3%B6paja-raportti-2020.pdf>

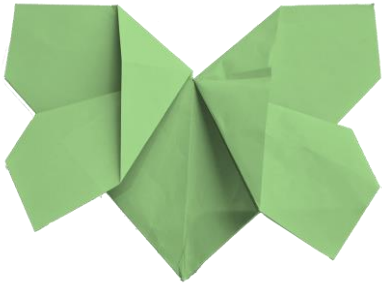
Päihteet: Nuorten ajatuksia päihteistä ja siitä, mikä auttaa kuiville löytyy Nopeet, hitaat, dissot, deelit –raportista

<https://pesapuu.fi/wp-content/uploads/2018/09/Nopeet-hitaat-dissot-deelit-nuorten-ajatuksia-p%C3%A4ihteist%C3%A4.-p%C3%A4ihteet-foorumien-raportti.2.pdf>

Jälkihuollosta nuorten näkökulmasta löytyy lisätietoa Mikä jälki jää? –raportista

https://pesapuu.fi/wp-content/uploads/2018/02/nf2014_vaasa_raportti.pdf

Lisätietoa päivässä puhuttaneista arvoista sekä Arvot meissä –työväline löytyy Pesäpuun verkkokaupasta!

MUISTIINPANOT JA AJATUKSET:

